

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนและความผูกพันต่อวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนและความผูกพันต่อวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 600 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

ตัวแปรที่ศึกษาเป็นปัจจัยส่งผลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนและความผูกพันต่อวิชาชีพของครูประกอบด้วยปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง ปัจจัยด้านความพึงพอใจในงาน ปัจจัยด้านการรับรู้การสนับสนุนจากโรงเรียน และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นบนฐานแนวคิดทฤษฎีของตัวแปร การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สำหรับการวิเคราะห์สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ไค-สแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และใช้โปรแกรม LISREL ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนและความผูกพันต่อวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบสุดท้ายมีค่าสถิติดังนี้ $\chi^2 = 75.61$, $df = 64$, $P\text{-value} = 0.15191$, $RMSEA =$

0.017, CN =735.43, SRMR= 0.020, GFI = 0.98, AGFI, 0.97, Largest Standardized Residual = 2.38

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อความผูกพันต่อโรงเรียนของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ (1) อิทธิพลทางตรง มี 2 ปัจจัย คือการเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 0.55 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 0.18 (2) อิทธิพลทางอ้อมมี 1 ปัจจัยคือ การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 0.21 (3) อิทธิพลรวมมี 2 ปัจจัย คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 0.51 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 0.40 ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อความผูกพันต่อวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ (1) อิทธิพลทางตรง มี 3 ปัจจัยคือ ความผูกพันต่อโรงเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 3.12 รองลงมาคือ การเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ -1.48 และความพึงพอใจในงานค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 0.09 (2) อิทธิพลทางอ้อมมี 3 ปัจจัยคือ การเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 1.63 การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 0.38 และการรับรู้การสนับสนุนจากโรงเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 0.15 (3) อิทธิพลรวมมี 5 ปัจจัย ความผูกพันต่อโรงเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 1.54 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 0.38 การรับรู้การสนับสนุนจากโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 0.21 การเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 0.15 และความพึงพอใจในงานค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานเท่ากับ 0.08 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่า R-square พบว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาในรูปแบบสามารถอธิบายความแปรปรวนของความผูกพันต่อโรงเรียนและความผูกพันต่อวิชาชีพของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ร้อยละ 80 และ 42 ตามลำดับ

This study was to develop a linear structural equation model of factors affecting school commitment and professional commitment of teachers in Northeast Thailand and to confirm a structural equation model of factors effecting school commitment and professional commitment of teachers in Northeast Thailand with empirical data from survey research.

The research samples consisted of 600 teachers in Northeast Thailand. The sampling method was the multi-stage random sampling, using questionnaires and construct hypothesis model based on variables from review on theories and researches.

The hypothesis model have 2 exogenous latent variables, perceived school support and participation in school administration, and 4 endogenous latent variables, self-esteem, job satisfaction, school commitment and professional commitment.

The collected data is analyze with SPSS for windows software to obtain basic statistics of means ($\bar{X}$), standard deviations (S.D.), Chi-square and Pearson's product Moment coefficients. The LISREL program is further employ to construct the linear structural equation model and for confirmatory factor analysis.

The research findings were as follows:

1. The linear structural equation model of factors affecting school commitment and professional commitment of teachers as designed by the researcher was fitted with the empirical data. The final model developed showed that the fitness between the data and model indices were as follows: $\chi^2 = 75.61$, $df = 64$, $P\text{-value} = 0.15191$, $RMSEA = 0.017$, $CN = 735.43$, $SRMR = 0.020$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.97$, Largest Standardized Residual = 2.38

2. The factors that had direct, indirect and total effect towards school commitment of teachers by decreasing order of standardized path coefficients were: (1) Direct Effect : The factors which had the highest direct effect on the school commitment was self-esteem which has standardized path coefficient of 0.55, followed by participation in school administration with the coefficient of 0.18 (2) Indirect Effect : The indirect effect factors on the school commitment of teachers was participation in school administration with the standardized path coefficient of 0.21 (3) Total Effect : The factors having the highest total effect on school commitment of teachers was self-esteem which has standardized path coefficient of 0.51, followed by participation in school administration with the coefficient of 0.40 respectively.

3. The factors that had direct, indirect and total effect towards professional commitment of teachers by decreasing order of standardized path coefficients were: (1) Direct Effect : The factors which had the highest direct effect on the professional commitment was school commitment which has standardized path coefficient of 3.12, followed by self-esteem with the coefficient of -1.48 and job satisfaction which has standardized path coefficient of 0.09 (2) Indirect Effect : The indirect effect factors on the professional commitment of teachers was self-esteem with the standardized path coefficient of 1.63 participation in school administration with the standardized path coefficient of 0.38 and perceived school support with the standardized path coefficient of 0.15 (3) Total Effect : The factors having the highest total effect on professional commitment of teachers was school commitment which has standardized path coefficient of 1.54 followed by participation in school administration which has standardized path coefficient of 0.38, perceived school support with the coefficient of 0.21, self-esteem with the coefficient of 0.15 and job satisfaction with the coefficient of 0.08 respectively.

The R-square of structural linear equation model of school commitment and professional commitment of teachers can explain the variances of school commitment and professional commitment with the prediction power of 80 and 42 percent respectively.